

Vážení příznivci arbitralistiky,
i ve dnech dovolených vám přinášíme novinky, které hýbou světem arbitráží.

Redakce, úterý 2.8. 2011.

Česká republika vyhrála arbitráž o 5 miliard korun

Česká republika vyhrála arbitráž s německým podnikatelem Rupertem Binderem. Binder po ČR požadoval téměř 5 miliard korun jako náhradu za krach své spediční firmy Cargo Transport – Internationale Spedition. V arbitráži bylo ale rozhodnuto, že právo na odškodnění nemá.

Binder firmu, která na hranicích vystavovala celní dokumenty, založil v bývalém Československu v roce 1990. Nepočítal ale s tím, že by došlo k rozdělení Československa. Když se po rozpadu federace změnila zákony, musel Binder již proclené zboží proclívat ještě jednou. Finanční problémy přivedly firmu v roce 2003 až do konkurzu.

Je overruling v oblasti rozhodčího řízení ústavní?

Dne 25. května 2011 vyšel na serveru www.epravo.cz článek rozhodce Rozhodčího soudu při IAL SE JUDr. Lud'ka Lisse, Ph.D. LL.M. MPA s názvem „**Je overruling v oblasti rozhodčího řízení ústavní?**“

JUDr. Lisse se v článku zaměřuje na sjednocující stanovisko Nejvyššího soudu ČR týkající se dosavadní nejednotné judikatury v případech platnosti rozhodčích doložek tzv. arbitrážních center sjednaných ve prospěch rozhodců ad hoc, zapsaných na jejich seznamech^[1] a klade si otázku, zda je tento právní názor Nejvyšší soudu v souladu s ústavou a zda „ustojí“ svůj ústavně právní přezkum, ke kterému dle názoru JUDr. Lisseho nezbytně dojde.

„Každá změna judikatury je změna apriori nežádoucí a musí být přijata ve veřejném zájmu, který je již takové intenzity, že může být na jeho základě důvodnou. Musí však být obecnými soudy z ústavního pohledu řádně odůvodněna, zvláště ve světle konstantní judikatury Ústavního soudu, který vyžaduje, aby takovou změnou nebyl narušen princip předvídatelnosti soudního rozhodování a aby skrze takovou změnu nebyl popřen požadavek na spravedlivé rozhodnutí ve smyslu respektu k základním právům účastníků řízení, kteří sjednali rozhodčí smlouvu v dobré víře o její platnosti.“

^[1] Ze stanoviska Nejvyššího soudu: „Vzhledem k tomu, že v rámci odborné veřejnosti, ovšem s dopady pro četná smluvní ujednání, vznikaly pochybnosti o právním názoru Nejvyššího soudu v rámci rozhodčích řízení (v otázce platnosti rozhodčích doložek), přijal velký senát Nejvyššího soudu sjednocující právní názor, který je totožný s názorem Vrchního soudu v Praze, jenž byl již dříve publikován ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek. Podle velkého senátu Nejvyššího soudu platí, že pokud rozhodčí smlouva neobsahuje přímé určení rozhodce ad hoc (pro tento konkrétní případ), respektive konkrétní způsob jeho určení, ale v této souvislosti jen odkazuje na rozhodčí řád vydaný právníkem osobou, která není stálým rozhodčím soudem zřízeným na základě zákona, pak je taková rozhodčí smlouva neplatná pro obcházení zákona a to podle § 39 obč. zákona.“

Celý článek najdete na

<http://www.elaw.cz/cs/obcanske-pravo/497-je-overruling-v-oblasti-rozhodciho-rizeni-ustavni.html>

Z JUDIKATURY NEJVYŠŠÍHO SOUDU ČESKÉ REPUBLIKY NA TÉMA DORUČOVÁNÍ ROZHODČÍCH NÁLEZŮ

„Otázkou doručování rozhodčích nálezů se Nejvyšší soud zabýval např. v usnesení ze dne 26. 4. 2007, sp. zn. 20 Cdo 1612/2006, publikovaném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek č. 1, ročník 2008 pod poř. č. 2, v němž dospěl k závěru, že písemné vyhotovení rozhodčího nálezu musí být stranám doručeno postupy zakotvenými v ustanoveních občanského soudního řádu, týkajících se doručování písemností (§ 45 a násl. o. s. ř.).

Je tomu tak proto, že doručování rozhodnutí stranám není součástí postupu, kterým rozhodci vedou řízení. Stranám (rozhodcům) je umožněno disponovat s procesními pravidly týkajícími se postupu v řízení od okamžiku jeho zahájení do okamžiku ukončení rozhodčího řízení. Rozhodčí řízení končí vydáním rozhodčího nálezu nebo usnesení v těchto případech, kdy se nevydává rozhodčí nález, případně vydáním rozhodčího nálezu nebo usnesení v rámci přezkoumání jinými rozhodci ve smyslu § 27 zákona č. 216/1994 Sb. Do okruhu procesních otázek, jejichž úprava je v dispozici stran (rozhodců), doručování rozhodnutí tudíž zásadně nepatří. Mají-li nastat účinky právní moci a vykonatelnosti ve stejném rozsahu jako v případě soudního rozhodnutí, je nezbytné trvat na dodržení pravidel, jimiž se řídí doručování rozhodnutí vydaných v občanském soudním řízení.“

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. června 2010, sp. zn. 20 Cdo 3011/2008.

VYBÍRÁME PRO VÁS Z JUDIKATURY ROZHODČÍHO SOUDU PŘI IAL SE – ROZHODOVÁNÍ PODLE ZÁSAD SPRAVEDLNOSTI

„I. Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách [zneužívajících klauzulích] ve spotřebitelských smlouvách musí být vykládána v tom smyslu, že vyžaduje, aby rozhodčí soud, kterému je předložena žaloba, posoudil neplatnost rozhodčí doložky a usnesením rozhodl o tom, že jeho pravomoc není dána, nebo naopak v řízení pokračoval a rozhodl. Při zkoumání, zda lze rozhodčí doložku považovat v posuzovaném případě za tzv. zneužívající klauzuli, postupuje rozhodčí soud ex offa, uvedenou otázku zkoumá a musí se s ní vypořádat, i když spotřebitel neplatnost rozhodčí doložky v rámci rozhodčího řízení neuplatnil.

II. Rozhodčí doložka obsažená ve spotřebitelské smlouvě není nepřiměřenou podmínkou (zneužívající klauzulí) bez dalšího, ale rozhodčí soud je povinen zkoumat, zda představuje s přihlédnutím k okolnostem případu takovou nerovnováhu v právech a povinnostech účastníků stran smlouvy, která je významná, resp. značná.

III. I když český zákon, který je rozhodce povinen v rozhodčím řízení aplikovat, neuvádí rozhodčí doložku v příkladném výčtu zneužívajících klauzulí obsaženém v ustanovení § 56 odst. 3 obč. zák. jako tzv. nepřijatelné smluvní ujednání, je třeba i tak zkoumat, zda za něj nemůže být rozhodčí doložka s přihlédnutím ke všem okolnostem posuzovaného případu považována, neboť takový výklad je možno považovat za výklad eurokonformní, souladný se smyslem Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993, o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách, a i když je z hlediska rozhodce jako interpreta významný toliko text občanského zákoníku, který jedinečně představuje transponovanou normativní větu shora specifikované směrnice a je jedinečně obecně zavazující, je vhodné k textu směrnice v obdobných případech přihlídnout.

IV. Rozhodování podle zásad spravedlnosti ve smyslu ustanovení § 25 odst. 3 zákona o rozhodčím řízení, pokud jej vnitrostátní právní řád či dohoda stran připouští, nezpůsobuje bez dalšího významnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran v neprospěch spotřebitele, pokud Jednací řád stálého rozhodčího soudu na aplikaci zásad spravedlnosti v těchto případech pamatuje a byť jen potenciální nerovnováhu v právech a povinnostech stran v neprospěch spotřebitele vyvažuje. ...

Rozhodčí nález Rozhodčího soudu při IAL SE ze dne 16. 7. 2010, sp. zn. 108/2010

